

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten

Mehdi Vaziri

Arkitekt

0501-60 54 10

0703-61 54 10

mehdi.vaziri@lansstyrelsen.se

Granskningsyttrande
2010-04-12

Diarienummer
401-1360-10

Sida
1(7)

Gullspångs kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Box 400
547 24 Gullspång

Kommunomfattande översiktsplan, vision 2020, för Gullspångs, Västra Götalands län

Utställning mellan den 29 januari och den 29 mars 2010

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 4 kap 9 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet är en del av översiktsplanen och skall därför fogas till planen då den antagits.

Enligt 4 kap 9 § PBL skall Länsstyrelsens granskningsyttrande under utställningstiden ange om:

- o förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt 3 eller 4 kap miljöbalken
- o förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap MB överträds
- o sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt
- o bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Detta granskningsyttrande skall fogas till planen.

Sammanfattning

Allmänt vill Länsstyrelsen framhålla att Gullspångs kommuns översiktsplan, vision 2020, presenterar på ett föredömligt sätt kommunens förutsättningar och möjligheter.

Gällande riksintressen har redovisats med rekommendationer och kommenteras under respektive område.

Länsstyrelsen bedömer att riksintressena tillgodoses med planförslaget.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län instämmer med Länsstyrelsen i Värmlands län samt Länsstyrelsen i Örebro län, beträffande samarbetet över länsgränserna bl.a. med avseende på att arbeta fram ett underlag för samsyn på strandskyddet för de berörda sjöarna.

Länsstyrelsen anser att redovisningen av LIS- områden inte är lämplig eftersom den strider mot strandskyddsbestämmelserna.

Länsstyrelsen anser att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

Länsstyrelsen saknar underlag för bedömning av om de gällande miljökvalitetsnormerna för vatten enligt 5 kap MB kommer till följd av planen överträdas eller inte.

Det finns miljökvalitetsnormer för sjöar, vattendrag och grundvatten i Gullspångs kommun. Gullspångs kommun ska kommentera Miljökvalitetsnormer för vatten i sin översiktsplan. Det ska framgå hur normerna kan uppfyllas. Dessa ska föras in i planhandlingarna innan planen antas.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner kan samordnas på ett lämpligt sätt.

Bebyggelse enligt planen bedöms inte bli olämplig med hänsyn till boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Det är angeläget att de fortsatta planeringsinsatser som föreslås verkligen påbörjas, så att riksdagens intentioner med plan- och bygglagen och miljöbalken samt de av riksdagen beslutade miljömålen kan uppnås.

Riksintressen

Västra Stambanan och kinnekullebanan passerar genom kommunen. Trafikverken har skickat ut "Översyn av riksintressen för trafikslagets anläggningar" på remiss.

Länsstyrelserna Boverket och Tillväxtverket, regionförbundet och regionala självstyrelseorganen har fått remissen. Länsstyrelsen i Västra Götalands län har fått ansvaret för att samordna remissyttranden från regionförbunden, de regionala självstyrelseorganen samt kommunerna.

Av den generella beskrivningen beträffande Kinnekullebanan framgår att banan är av särskild regional betydelse och ändrad trafikering i framtiden kan inte uteslutas, exempelvis genom utökad gods- och turisttrafik. Möjlig framtida utveckling innefattar bland annat triangelspår vid Håkanstorp, elektrifiering och olika kapacitetshöjande åtgärder (Se även Banverkets yttrande som bifogas).

Översiktsplanen återger gällande statliga riksintresseanspråk korrekt. Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen kan tillgodoses.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen saknar underlag för bedömning av om de gällande miljökvalitetsnormerna för vatten enligt 5 kap MB kommer till följd av planen överträdas eller inte.

Gullspångs kommun ska kommentera Miljökvalitetsnormer för vatten i sin översiktsplan. Det ska framgå hur normerna kan uppfyllas. Det finns miljökvalitetsnormer för sjöar, vattendrag och grundvatten i Gullspångs kommun. Dessa ska föras in i planhandlingarna innan planen antas.

Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i övrigt inte kommer att medföra att gällande miljökvalitetsnormer för luft och mark överträds.

Miljökvalitetsnormer, MKN för vatten

Vattendelegationerna i Sveriges fem vattendistrikt har beslutat om Miljökvalitetsnormer, Åtgärdsprogram samt Förvaltningsplan inför kommande förvaltningsperiod, 2009-2015. Besluten finns tillgängliga på respektive vattendistrikts hemsida och Miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i Västra Götalands län har publicerats i länskungörelserna 14 FS 2009:533 (Västerhavet) och 14 FS 2010:92/08FS 2009:81 (Södra Östersjön). Det är en kommunal och statlig skyldighet att iaktta normerna vid sin planering. Det innebär att planeringen enligt PBL ska göras på ett sådant sätt att möjligheterna att uppfylla normen underlättas. I såväl översiktsplaner som detaljplaner och områdesbestämmelser ska det framgå hur normerna kan uppfyllas.

Uppgifter om statusklassning och MKN för vattenförekomster i länet kan även hämtas via Vattenkartan (<http://www.gis.lst.se/vattenkartan/>) och VISS (<http://www.viss.lst.se/>).

De vattenförekomster som berörs vid planläggning kan vara sjöar, vattendrag och grundvatten.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som även berör andra kommuner kan samordnas på lämpligt sätt.

Samverkan över kommungräns i olika angelägenheter gynnar som regel en kommuns utveckling. Länsstyrelsen föreslår att kommunen fortsatt samverkar med grannkommunerna vad gäller bostadsförsörjning och offentlig service åt medborgarna.

Länsstyrelsen vill särskilt uppmärksamma kommunen på synpunkter som Länsstyrelsen i Värmland, Länsstyrelsen i Örebro län och Kristinehamns kommun lämnat in på Gullspångs kommuns översiktsplan vision 2020 (Yttrendena bifogas).

Hälsa och säkerhet

Planen bedöms inte medföra några sådana problem avseende människors hälsa eller säkerhet, att de i ett senare planeringsskede skulle ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 12 kap PBL.

I planförslaget anges att erosion inte är något omfattande problem i kommunen. Länsstyrelsen vill med underlag från Statens Geotekniska Institutet upplysa kommunen om att enligt den gjorda inventeringen av SGI, finns områden med erosion och denna inventering bygger på uppgifter från kommunen. Resultatet finns tillgängligt på www.swedgeo.se och bör fogas till planen på ett lämpligt sätt.

Allmänt

De synpunkter och krav som Länsstyrelsen tidigare framfört i ett samrådsyttrande daterat 2005-11-14 har i stort beaktats respektive tillgodosetts. Andra statliga sektorsmyndigheter, som i samrådsskedet framfört synpunkter, har efter bearbetning av planförslaget beretts tillfälle till förnyade ställningstaganden. Nu inkomna yttranden från sådana myndigheter överlämnas till kommunen tillsammans med detta granskningsyttrande för kännedom.

Planeringsföresättningar

Parallellt med samrådet kring utställningsremissen för den aktuella översiktsplan, vision 2020, pågår ett samråd kring utställningsremissen för MTG:s vindkraftsplan. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att dessa dokument är väl synkroniserade med varandra.

Av handlingarna i, vision 2020, framgår att vindkraftverk kan uppföras öster om vägen mellan Gårdsjö och Åsebolet.

I utställningshandlingen *vindbruk – Tematiskt tillägg till översiktsplan* finns inget föreslaget område för vindkraft öster om ovannämnda vägsträckning (Se även Gullspångs naturskyddsförenings yttrande som bifogas).

Länsstyrelsen anser att planen bör kompletteras med vissa nya ändringar beträffande naturmiljön och naturvärden enligt nedan:

- Beslut om naturreservat för Karsmossen togs av Länsstyrelsen i februari 2010.
- Naturreservatet Folkeberg har utökats och reviderats i beslut januari 2006.
- Naturreservat Vallholmen beslutades i april 2007 och omfattade även en omprövning av fågel skyddet.

Kommentarer till förslagen ställningstagande gällande naturreservat, naturminnen och djurskyddsområden

Länsstyrelsen anser att samtliga reservat, förutom Högsåsen, har moderna och uppdaterade skötselplaner.

Länsstyrelsen har inte tagit ställning till behovet av reservatsbildning för de uppräknade platserna, men vill påpeka att kommunen har samma möjligheter som Länsstyrelsen att bilda reservat och naturminne.

Djurskydd för Vallholmen har åtgärdats.

Arbete med Hägerkolonin på Runnësholmen har påbörjats.

Skogsstyrelsen har inkommit med synpunkter beträffande hela det sammanhängande skogs- och myrkomplexet mellan Torvedsbanan i öster och fram till västra sidan om Spåsjön. Av styrelsens yttrande framgår att området bör klassas som ett stort opåverkat område. Dessutom bör ST4 (sid 60) kompletteras med området från kraftledningen och västerut för att kunna upprätthålla ekologiska funktioner i landskapet mellan Torvedsbanan i öster och Spåsjön i väster (Skogsstyrelsens yttrande bifogas).

Allmänna intressen

Strandskydd

Länsstyrelsen Värmlands län, tar inte ställning till Gullspångs kommuns förslag om nytt strandskydd på 200 meter runt sjön Skagern. Länsstyrelsen Värmlands län anser att ett underlag ska tas fram som en del i det översynsarbete som berörda Länsstyrelsen bedriver (Yttrandet bifogas).

Länsstyrelsen i Västra Götalands län instämmer med Länsstyrelsen Värmlands län beträffande samarbetet över länsgränserna bl.a. med avseende på att arbeta fram ett underlag för samsyn på strandskyddet.

Länsstyrelsen Örebro län anser att kommunerna och Länsstyrelserna bör arbeta för en samsyn beträffande strandskyddet runt sjöarna Unden och Skagern (Yttrandet bifogas).

Länsstyrelsen i Västra Götalands län instämmer med Länsstyrelsen Örebro län beträffande samarbetet över länsgränserna bl.a. med avseende på att arbeta fram ett underlag för samsyn på strandskyddet .

Länsstyrelsen anser att redovisningen av LIS- områden inte är lämplig eftersom den strider mot strandskyddsbestämmelserna.

Länsstyrelsen anser att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen på sida 53, inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

Enligt författningskommentarerna (bl.a. prop. 2008/09:119) till den nya strandskyddslagen är avsikten att kommunen på ett väl avvägt sätt ska redovisa sådana begränsade områden där lättnader i strandskyddet kan godtas i syfte att bidra till en utveckling av landsbygden, dock utan att strandskyddets syften åsidosätts. Hänsyn ska tas till:

- hur mycket stränder som finns i kommunen,
- hur stor del av dessa som redan är bebyggda,
- vilka naturvärden som finns i strandskyddsområdena,
- vilka områden som bedöms ha störst effekt på landsbygdens utveckling,
- hur terrängförhållandena är
- samt hur stor negativ påverkan ett bedömt ianspråktagande av områdena på lång sikt kan ha på strandskyddets syften.

Om det finns flera områden som är lämpliga för LIS ska de områden väljas som påverkar strandskyddets syften minst, d.v.s. man ska inte peka ut alla områden som är lämpliga. Inriktningen för respektive LIS-område ska anges, exempelvis om det är tänkt att området ska bebyggas med bostäder eller vilka typer av verksamheter som ska etableras eller om det handlar om friluftsområden och turism.

Länsstyrelsen anser att de utpekade LIS-områdena i kartan på sidan 53 är för grovt redovisade, utan att visa på hur hänsyn tagits till naturvärden, värden för rörligt friluftsliv, terrängförhållanden, mängden kvarvarande stränder, hur just dessa områden ska bidra till landsbygdsutveckling och på vilket sätt (bostäder, turism, fisknäring eller liknande). Motiveringar till de utpekade områdena saknas. Det är stora områden för vilka detaljerna inte preciserats. Det är områden som ligger vid sjöar som också finns inom andra kommuner och län. De utpekade LIS-områdena behöver vägas även mot områden inom dessa kommuner och län. Länsstyrelsen bedömer att de utpekade områdena är för stora och otydligt avgränsade geografiskt. Dessutom har inte utpekandet genomgått en behövlig samrådsprocess. Länsstyrelsen föreslår att arbetet med redovisning av LIS- områden genomförs separat och som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Utveckling och bevarande av den byggda miljön

Riksintresset för kulturmiljövård Södra Råda omfattas av områdesbestämmelser. För herrgårdsmiljön Ribbingsfors finns en detaljplan. I kommunen finns flera kända och säkert också många okända områden av kulturhistoriskt värde, men kunskap om dessa tyvärr saknas, eftersom Gullspång är en av de få kommuner i länet som inte har genomfört någon kulturhistorisk bebyggelseinventering eller har något kulturmiljöprogram. Några fördjupningar finns dock. Forsviks industriminnen har 2006 inventerat industrihistoriska byggnader och miljöer i Gullspångs kommun. Torggatan i Hova och Gårdsjö samhälle har studerats av Västergötlands museum. I avsnitt 7.17 redovisas endast de kulturvärden som är skyddade enligt kulturminneslagen. Kommunens förslag att arbeta vidare med kulturmiljövärdena och ta fram ett natur- och kulturmiljöprogram är därför angeläget. De genomarbetade riktlinjerna för byggnation i avsnitt 13 ger en bra vägledning för hur kulturmiljövärdena kan tas tillvara.

Beredning, deltagande

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från Länsstyrelsen Värmland, Länsstyrelsen Örebro län, Statens Geotekniska Institut, Banverket, Vägverket, Försvarmakten, Skogsstyrelsen, Svenska Kraftnät, Gullspångs naturskyddsförening, Västtrafik, Hammarö kommun samt Kristinehamns kommun. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Detta granskningsyttrande har beslutats av länsöverdirektör Göran Bengtsson efter föredragning av arkitekt Mehdi Vaziri. I den slutliga handläggningen har även företrädare för kulturmiljövårdsenheten, naturvårdsenheten, vattenvårdsenheten, miljöskyddsenheten samt enheten för skydd och säkerhet deltagit. Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 12 kap PBL i ett senare planeringsskede.

Göran Bengtsson

Mehdi Vaziri

Yttranden för kännedom från:

Länsstyrelsen Värmland, daterat 2010-02-02, Länsstyrelsen Örebro län, daterat 2010-02-04, Statens Geotekniska Institut, daterat 2010-03-08, Banverket, daterat 2010-03-31, Vägverket, daterat 2010-03-22, Försvarsmakten, daterat 2010-02-12, Skogsstyrelsen, daterat 2010-03-22, Svenska Kraftnät, daterat 2010-02-04, Gullspångs naturskyddsförening, daterat 2010-03-16, Västrafik, daterat 2010-03-17, Hammarö kommun, daterat 2010-02-16 och Kristinehamns kommun, daterat 2010-03-16.

Kopia till:

Länsstyrelsen Värmland
Länsstyrelsen Örebro län
Statens Geotekniska Institut
Banverket
Vägverket Region Väst, länskontoret i
Mariestad
Försvarsmakten
Skogsstyrelsen, Västra Götaland
Svenska Kraftnät
Gullspångs naturskyddsförening
Västrafik
Lantmäterimyndigheten
P4, Skövde

Kommunstyrelsen i:
Hammarö kommun
Kristinehamns kommun

Länsstyrelsen/
Enheten för skydd och säkerhet,
Per Larson
Kulturmiljöenheten, Eva Björkman
Miljöskyddsenheten, Maria Hill
Naturvårdsenheten, Kristina Höök Patriksson
Vattenvårdsenheten, Mats Johansson
Rättsenheten
Samhällsbyggnadsenheten enligt
expeditionslista